П III 34

Број 161 — Год. IV. Ујвидек, субота, 22 јул 1944 Примерак 20 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА" ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА УЈУТРУ, ОСИМ ПОНЕДЕОНИКА И ДАНА ИЗА ПРАЗНИКА. РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: УЈВИДЕК, ВИТЕЗ ХОРТИ ИШТВАН ТЕР 6/I ТЕЛЕФОН: 39-39. ПОШТ. ФАХ 260 ЧЕК. РАЧУН КОД ПОШТ. ШТЕД. 18.254. МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА: 5.20 П., ТРОМЕСЕЧНА 15.— П.

После неуспелог атентата Вођа Рајха Адолф Хитлер говорио је немачком народу на радиу

Вест о завери коју је једна мала група незадовољних официра сковала против Вође Рајха Адолфа Хитлера и његових најужих сарадника, пронела се муњевитом брзином још у четвртак увече, када је пештански радио у својој емисији од 19 часова објавио званично саопштење из Главног стана Вође Рајха о неуспелом атентату.

Одмах прошле ноћи Вођа Рајха на радију одржао је говор немачком народу. У свом говору он је изнео позадину ове завере коју је сковала једна незнатна група незадовољних официра са намером да немачком народу ударе нож у леђа и онеспособе га за вођење рата до победе. Брзим и енергичним мерама је у заметку угушена, тако да овај план није успео и државни апарат немачког Рајха функционише без икаквог застоја.

Претседник м. кр. владе г. Стојан Деме јуче пре подне посетио је немачког посланика и опуномоћеника г. д-р Везенмајера и том приликом тумачио му радост како своју лично, тако краљевске владе и целокупног мађарског народа што атентат није успео, изражавајући огорчење поводом ове завере, као и радост да је Свевишњи сачувао Фирера.

Из Главног стана Вође Рајха јављено је Немачкој телеграфској агенцији: Вођа Рајха одржао је у ноћи између четвртка и петка говор на радиу упућен немачком народу. Говор Вође Рајха гласи:

„Браћо Немци и сестре Немице!

— Не знам по који пут је намераван и извршен атентат на мене. Када вам данас говорим то чиним из два разлога:

1) Да чујете мој глас и да знате да сам ја неозлеђен и здрав;

2) Да чујете поближе о једном злочину, који је у немачкој историји беспримеран.

Једна сасвим мала клика частољубивих лудака а истовремено разбојничких и глупих официра, сковала је заверу, да ме уклони и да се истовремено заједно самном уништи немачко војно вођство.

Бомба коју је поставио пуковник гроф фон Штауфенберг експлодирала је два метра удесно од мене. Она је тешко озледила читав низ мојих верних сарадника ,а један је умро. Ја сам потпуно неозлеђен сем сасвим малих опекотина и огреботина. Сматрам све то као доказ Провиђења да имам да вршим даље мој животни циљ, као што сам и до сада чинио, пошто могу да свечано изјавим пред целом нацијом да сам ја од онога дана од како сам ушао у Вилхелмштрасе имао сам једну једину мисао да по најбољем знању и умењу вршим моју дужност и да, пошто ми је било јасно да је рат неизбежан и да се не може одложити, живим само за мој народ у брзи и радом небројених дана и непроспаваних ноћи.

У часу у коме се немачке армије налазе у најтежој борби, слично као и у Италији нашла се једна потпуно мала група и у Немачкој, која је мислила да као и 1918 године удари ножем у леђа, али се та група овога пута љуто разочарала.

Тврдња ових узурпатора да ја више не живим, оповргнута је у овом тренутку када говорим вама мојим драгим сународницима. Круг који сачињавају ови узурпатори је вероватно мали. Он није имао никакве везе са немачким Вермахтом, а у првом реду исто тако ни са целокупном немачком војском.

То је сасвим једно мало ништавило разбојничких елемената који ће бити немилосрдно искорењени. Зато ја у овом тренутку наређујем:

1. Да ниједно грађанско надлештво не може примити и вршити никакво наређење са службеног места где су се ови узурпатори увукли.

2. Да ни једна војна установа, ни један командир трупа, ни један војник нема да се повинује никаквом наређењу тих узурпатора, него напротив сваки је дужан да преносиоца или издавача једне такве наредбе одмах ухапси или приликом отпора одмах убије.

Ја сам, да би дефинитивно направио реда, именовао за главнокомандујућег војске у домовини министра Рајха Химлера. Позвао сам у генералштаб генералоберста Гудеријана да би заменио шефа генералштаба који је услед болести својевремено отпао, а утврдио за његовог заменика једног другог прекаљеног вођу Источног фронта.

У свима осталим службеним местима Рајха нема никакве промене. Ја сам убеђен да ћемо ми са наступом те мале групе издајица и завереника сада коначно ликвидирати, а исто тако и у позадини у домовини створити атмосферу коју требају борци на фронту, пошто је немогуће да стотине хиљада и милиона честитих људи дају последње, а да за то време код куће један сасвим мали кружок несавесних и нечасних креатура покушавају да овај став стално коче.

Овога пута извршиће се такав обрачун како је то уобичајено код национсалсоцијалиста. Уверен сам да ће то у овом тренутку схватити сваки частан официр и сваки храбар војник. Мало њих могу да схвате шта би се десило да је судбина Немачке хтела да је овај удар данас успео. Ја лично захваљујем Провиђењу и Створитељу не зато што сам остао у животу — мој живот је само брига и рад за мој народ — већ сам благодаран само зато да ми је дата могућност да ове бриге и даље водим и да наставим мој рад како то могу по најбољем убеђењу да чиним.

Подједнака је дужност сваког Немца без предомишљања да се безобзирно супротстави овим елементима или да их одмах ухапси, а ако покушају да пруже отпор, без даљег да их убију. Наређења у том смислу упућена су свима трупама. Та наређења биће извршена без поговора према дисциплини коју немачка војска познаје.

Нарочито захваљујем мојим старим друговима борцима, које још једном пријатељски поздрављам, да ми се поново омогућило што сам избегао једном судбинском догађају и да ми се није ништа страшно догодило, и то у суштини за мене не би претстављало никакав ужас, али ужас за немачки народ. У томе видим прст судбине да моје дело морам да наставим и да у том правцу и даље предњачим.

Говор адмирала Деница немачко ратно морнарици

После говора Вође Рајха одржао је адмирал Деница говор преко радиа немачкој ратној морнарици.

„Слепа мржња довела је до таквог атентата који је Немачку могао да стаје живота. Провиђење је међутим и сада одбранило Вођу и тако није напустило Немачку. Мала клика, због неспособности и кукавичлука одбачених генерала — организовала је заверу. Њихова глупост била је неограничена — зато што су веровали да ће смрћу Фирера престати њихове бриге и нису видели да би тиме гурнули немачки народ у потпун хаос и пропаст". Адмирал Денич је на крају нагласио да ће морнарица верно издржати поред Вође. Адмирал је наредио да ратна морнарица ни од кога и ни какве заповести не прима већ само од њега. Позвао је ратну морнарицу официре и момчад да истребе сваког издајицу.

Герингов говор

Врховни командант немачког ваздухопловства маршал Рајха одржао је у четвртак увече говор преко радиа немачком ваздухопловству. У четвртак је пуковник гроф фон Штауфенберг и једна мала клика генерала, одбачених услед кукавичлука и неспособности, заверила се против Вође. Завереничка клика намеравала је да евентуално лажним наредбама изазове пометњу у редовима ваздухопловства те је за то маршал Рајха Геринг наредио да у унутрашњости Трећег Рајха ваздухопловство слуша само наређења генерала Штумпфа и његовог заменика. Уједно је саопштио да курирски авиони могу саобраћати само са његовом или са дозволом главног С. С. Вође Химлера. Ваздухопловство треба да потпомаже свом снагом главног Вођу С. С. Химлера, а према издајицама да иступи најнемилосрдније. Ови су хтели и на фронту да саботирају. Немачки народ и војска пуна је захвалности према Провиђењу што је Вођу сачувала за немачки народ.

— Живио Фирер кога је Свемогући Бог данас благословио, — завршио је своју радио поруку маршал Рајха Геринг.

САВЛАДАНА ЈЕ ЗАВЕРА ЈЕДНЕ ГРУПЕ НЕМАЧКИХ ОФИЦИРА

Берлин, 21 јул. — (ДНБ). Завера је савладана, један део вођа извршио је самоубиство а делом су завереници убијени од батаљона војске. Међу убијенима налази се и пуковник гроф фон Штауфенберг. Сви учесници у завери биће позвани на одговорност.

ТЕЛЕГРАМ МАРШАЛА ВАЈКСА АДОЛФУ ХИТЛЕРУ

Београд, 21 јул. (ДНБ) — Маршал Вајкс, врховни командант немачких снага у југоисточној Европи упутио је још у четвртак увече телеграм Вођи Рајха у коме изјављује, да је са дубоким запрепашћењем обавештен о подлом атентату који је покушан против Вође. У име свих официра, подофицира, чиновника и војника он изјављује, да је Провиђење сачувало немачки народ од тешког ударца, који су спремали подли атентатори. У име свих трупа на Балкану изражава своју верност Хитлеру и свечано изјављује, да никакво зло ни опасност не могу да их поколебају и он ће у смрт или победу и даље истрајати са Хитлером.

ТЕЛЕГРАМ Д-РА ХАХЕ

Праг, 21 јул. (ДНБ) — Претседник чешко-моравског протектората д-р Хаха у име своје, владе и становништва Протектората, упутио је поздравни телеграм Фиреру, у коме изражава благодарност божјем провиђењу, што је Фирера заштитило од гнусног атентата. У исто време Хаха поново изражава своју верност према Фиреру.

Берлинска штампа о завери против Фирера

Берлин, 21 јул. (ДНБ) — Данашњи берлински јутарњи листови изишли су у знаку покушаја убиства Фирера. Сви листови објавили су ванредна издања у којима објављују Фирерову фотографију, текст званичног саопштења као и говоре Адолфа Хитлера, маршала Рајха Геринга и Деница. Листови посебно наглашавају да покушани атентат није први покушај у току овога рата да би се Фирер са подмуклим убиством уклонио из редова живих.

„Фелкишер Беобахтер“ под насловом „Ниткови“ пише: Клика генерала која је покушала да изврши подмукао и кукавички атентат на Фирера и немачки народ, уништена је услед интервенције осветничког правосуђа и због ситничарства и неизмерне подлости атентатора. Ово нечасно друштво нема никакве везе са оним немачким војником, који на разним ратиштима данашњег рата води борбу чудесним и ненадмашним витештвом. Овај атентат је покушала баш она група, која се са оне стране у неизмерној глупости назива покретом отпора. Већ давнашња жеља вођа плутократског и бољшевичког савеза је да уклоне из редова живих Фирера, овог мужа кога сматрају душом и главом немачког народа и рата за ослобођење Европе.

„Дојче Алгемајне Цајтунг“ са задовољством констатује да подмукли атентат није успео и да су кукавички учесници овога добили заслужену казну. Немачки народ ће сада мирно и с удвострученом снагом да продужи своју велику борбу, јер је час опасности прошао и његова душа је олакшана. Овај подли покушај је закључен и никада се више неће поновити.

Са великим огорчењем извештен је немачки народ о овом гнусном покушају — пише Алфред Розенберг, — који је био уперен против Фирера и немачког народа. Али божје провиђење заштитило је и сачувало Фирера и немачки војници ће сада још одлучније да се боре за своје право и правду. Фирер зна да је пео немачки народ чврст и да ће бити још чвршћи.

ДУЧЕ КОД ФИРЕРА

Берлин, 21 јул. (ДНБ) — После неуспелог атентата грофа фон Штауфенберга, Фирер је примио Дучеа и са њим провео дуже времена у разговору.

МИШЉЕЊЕ ШПАНСКЕ ШТАМПЕ О АТЕНТАТУ

Мадрид, 21 јул. (ДНБ) — Вест о покушају атентата на Фирера мадридски листови, који су изишли у четвртак увече, објавили су у рубрици »Најновије« на првој страни. Шпански листови изражавају своју радост што овај атентат није успео и што Фирер може и на даље да води борбу не само у интересу Немачке, него и у интересу слободе целе Европе.

БЕРГЕР ЈЕ ПОДЛЕГАО РАНАМА

Берлин, 21 јул. — (МТИ). Са надлежног немачког места информативно се саопштава:

Како се чује приликом атентата извршеног на Адолфа Хитлера рањени Бергер је подлегао ранама.

Кроз ШТАМПУ

Д-р Гебелс о акцији одмазде

„Дас Рајх“ доноси уводни чланак д-ра Гебелса у којем Министар Рајха констатује да немачка „акција за одмазду није при крају, него тек на почетку“. „Војни стручњаци целог света сагласни су у томе — подвлачи д-р Гебелс — да наше оружје „V—1“ значи револуционирање целе техничке оружја. Шта ће они тек бити приморани да установе онда кад се појаве наша нова оружја која се са овим уопште не могу ни упоредити?“

„Енглеска сада само добија, враћено оно што је починила против немачког грађанског становништва. Немци се међутим не радују оним несрећним приликама које је осветничка паљба у Лондону изазвала. У тој осветничкој ватри ми гледамо само акцију са изразито војним циљем, и за нас је важно само оно што успе у томе смислу. Чак се помало и ужасавамо кад помислимо на то шта чека енглеску престоницу кад будемо применили наше даље тешко осветничко оружје“.

На крају свога чланка Министар Рајха бави се констатацијом да оружје „V—1“ тобоже није „фер“, јер њиме не управља човек. Енглези своје ноћне нападе обављају при потпуно облачном времену, кад је и на земљи тако рђаво време да немачки ловци не могу да узлете. Енглези су баш такве ноћи изабрали прошле зиме у својим ваздушним нападима против Немачке. „Када смо се против тога бунили — пише д-р Гебелс — у Лондону су изјавили да смисао рата није то да се што више, него да се што мање људи уводи у борбу и губи, а непријатељу да се не што мање, него што више штете причини у добрима и људским животима“. У вези с тиме, д-р Гебелс поставља, завршно, питање: „Зар наше оружје „V—1“ није идеално испуњавање тога енглеског захтева?“

ГЕНЕРАЛ БЕК ЈЕ ИМАО ВЕЗЕ С ЈЕДНОМ НЕПРИЈАТЕЉСКОМ СИЛОМ

Берлин, 21 јул. (ДНБ) — Заменик шефа штампе немачког Рајха Сендерман констатовао је пред претставницима штампе да је покушај убиства против Фирера као и само извршење плана драматско а све остало се може сматрати за веселу игру. Заменик шефа штампе немачког Рајха категорички је полвукао да наредбе издајничке генералске клике нико није слушао. Нигде није дошло до сукоба. У вези са личностима које су учествовале у завери Сендерман је указао на генерал пуковника Бека који је већ годинама играо улогу у вези са вестима које су ширили непријатељи о претстојећем пучу у Немачкој а чије се име у овом конкретном случају поново поменуло. Бек не живи више. Стоје на расположењу докази из којих се види његове везе са једном непријатељском силом. Код опене вредности атентата треба констатовати, — рекао је заменик шефа штампе — Сендерман — да су непријатељи Немачки на ову једну карту положили сву каду, међутим, та нада им је пропала за неколико часова.

»Пестер Лојд« саопштава исказ радио-коментатора немачке војске, генерал-лајтнанта Дитмара о борбама на фронтовима, чији завршни пасус гласи: »Ми се не варамо: до коначног стабилизовања Источног фронта има још да се пређе дуг и тежак пут. Зато ће бити потребно мобилисање свију, било то ма и последњих и најкраћих извора снаге Немачке. Нико не може озбиљно рећи да то мобилисање не би могло да се обави још темељитије. Треба само свагда указивати на совјетско-руски пример, да би се дознало колико су Немци досада остали заштићени од најкраћег и последњег у борби рада и оскудице. Сигурно је да опасност која сада прети немачком источном простору може да стоји на челу немачког мишљења и пословања, а да притом стратегиска укупна концепција не буде поремећена.«

*

»Уј Мађаршаг« доноси из Берлина: »У вези са иностраним вестима по којима се у Европи нечовечно поступа са Јевејима, заменик шефа штампе Рајха Синдерман дао је обавештење о поступку Немачке и савезника јој у томе питању. Он се прво позабавио држањем Јевреја у другоме светском рату. При почетку рата, 3 септембра 1939. великојеврејски кругови неговестили су своје неограничено учествовање у рату на страни непријатеља Немачке. Исту ту одлуку дао је на знање вођа циониста Вајцман на дан објаве рата у своме писму Чемберлену. Из свега излази, нагласио је Синдерман, да не само непријатељске државе, него и Јевејство свега света тражи да учествује у рату против Немачке.«

»Таква ситуација је Немачкој и њеним савезницима ставила у обавезу да се лате заштитних мера против јеврејских напада. Та правила, међутим, никада нису прешла границу хуманости и умерености. Суштина мера била је то да се Јевреји одвоје од становништва, и према својим способностима укопчају у европски рад. Са старим Јевејима, и онима који су могли да покажу неке своје заслуге, учињени су изузетци. Свакоме Јевеју дате су могућности да лоће у дотицај са члановима своје породице и са иностранством. Немачка је зато тако јака — завршио је своју изјаву шеф штампе — што је разорни елемент ископчала из свога народа.«

*

»Донауцајтунг« доноси из Анкаре: »Сасвим уопште узето, турска штампа стоји потпуно под утицајем вести из Вашингтона, са допунским коментарима к недавним изјавама Стајнхарда о активирању турских односа према Савезницима. Политички кругови расправљају питање да ли су вести ове врсте претеране, или их треба сматрати за бесумње постојеће савезничке жеље, које знатно истрчавају пред чињеницама. Мишљење које превлађује у Турској састоји се у томе да су досад већ учињене концесије довољне да, као доказ добре воље Турске, осигурају једну дужу почивку пред притисак Савезника. Најновији англоамерички гласови, међутим, побуђују утисак као да је турска политика добивања у времену изложена понављеном нападу. Иностранна изјашњења о потреби Савезника да постигну путем Черчила и Рузвелта политичке успехе на место војних, у Нормандији, — у Турској се сматрају за тачна.«

Маршал Кајтел није рањен

Берлин, 21 јул. — Са надлежног немачког места информативно се саопштава:

У добро информисаним круговима знају да маршал Кајтел није рањен приликом атентата на Вођу Рајха.

БЕОГРАД О АТЕНТАТУ

Београд, 21 јул. — (ДНБ). Вест о атентату на Фирера изазвала је у српској престоници велико запрепашћење. Српско јавно мњење се радује што је у борби Европе против бољшевизма остао неповређен одличан Вођа и сада може победоносно да води европске народе у њиховом великом ослободилачком рату.

ПРОМЕНА ЈАПАНСКЕ ВЛАДЕ НЕМА НИКАКВОГ УТИЦАЈА НА ВОЂЕЊЕ РАТА

Токио, 21 јул — (ДНБ). На конференцији претставника иностране штампе службени информатор јапанске агенције за обавештење Осаки квалификује као обичне трикове пропаганде и измишљених вести све оно што се износи у вези са оставком владе генерала Тожа. Он је нагласио да промена владе нема никаквог утицаја на вођење рата.

ПРЕЛЕТАЊЕ НЕПРИЈАТЕЉСКИХ АВИОНА У ПЕТАК

Будапешта, 21 јул (МТИ) — У раним преподневним часовима 21 јула поједини непријатељски авиони следећи линију Дунава прво с југа у правцу севера а после у супротном правцу прелетели су ваздушни простор државе. У подневним часовима једна непријатељска формација дуж западне границе државе прелетела је са југа у правцу севера и истим путем се вратила натраг. У раним поподневним часовима једна група непријатељских формација прелетела је наш ваздушни простор са севера у правцу југа летећи дуж линије Дунава.

ТАЈЛОР ЋЕ ПРЕДАТИ РУЗВЕЛТОВО ПИСМО СВ. ОЦУ ПАПИ

Женева, 21 јул. (ДНБ) — Према информацијама које потичу из Рима, Рузвелтов амбасадор у Ватикану Тајлор овлашћен је да преда Папи Рузвелтово своједручно писмо. У писму се говори о претстојећој посети Рузвелта Риму, на коју председник полаже велику пажњу с обзиром на гласаче католике у САД. Стан председника биће у вили »Мадам«.

У СОФИЈИ ЈЕ ИЗВРШЕН АТЕНТАТ НА КОПЧЕВА ДИРЕКТОРА ЛИСТА »ЗОРА«

Софија, 21 јул. (ДНБ) — Непознатa лица извршила су атентат на Копчева директора »Зоре«, једног највећег бугарског листа. Копчев је нападнут испред зграде редакције са мачевима и комадима гвожђа и том приликом је рањен. Полиција је повела истрагу, блокиран је цео кварт у коме се догодио атентат. Копчев је 1921 године основао лист »Зору« и у духу сарадње са Немцима уређивао тај лист дуги низ година.

Борбе на инвазионом фронту

Берлин, 21 јул. (Интеринф) — Интеринф јавља о борбама на инвазионом фронту:

Британска главна команда морала је поново да прегрупише и да попуни своје редове пошто су одреди британске армије претрпели тешке губитке у великој борби источно, југоисточно и јужно од Кана. Из тога се да закључити да је у четвртак пре подне у целом борбеном простору дан прошао сразмерно мирно.

Немци су то време искористили и довели појачања на фронт. По подне су Енглези поново прешли у напад али искључиво на сектору јужно од Кана. Њихов јуриш је, међутим, застао пред појачаним немачким положајима. Јужно од Кана на нарочито погодном терену, Енглези поново држе у приправности нове тенковске одреде. На осталим деловима инвазионог фронта дошло је само до борби локалног карактера, које нису донеле промене вредне пажње.

УНАПРЕЂЕЊЕ ШЕФА ШТАМПЕ МИНИСТАРСТВА СПОЉНИХ ПОСЛОВА

Будапешта, 21 јул. — (МТИ). Његова Преузвишеност Регент на предлог претседника владе, који истовремено води послове министарства спољних послова, подарио је шефу штампе министарства спољних послова д-р Зилахи-Шебеш Јенеу, секретару министарства титулу саветника посланства II класе.

ЕНГЛЕСКО ПРИЗНАЊЕ НЕМАЧКИМ ВОЈНИЦИМА

Женева, 21 јул. — (ДНБ). Из Лондона се јавља, да „Дејли Хералд" у вези са борбама у Нормандији пише да Савезници треба још да издрже тешке борбе. Немци су вешти и јунаци. Савезници за сваки педаљ земље треба да плате скупу цену.

ПАРИСКА ШТАМПА НЕ ДЕЛИ МИШЉЕЊЕ МОНТГОМЕРИА

Париз, 21 јул. — (НШТ) Француска штампа са великим интересовањем прати нову енглеску офанзиву у северној Француској али уопште не дели англосаксонско мишљење које настојава да распрострањује Монтгомери да је офанзива изненадила немачке трупе и да у извесној мери има да се сматра као почетак краја.

Немачко ратно вођство рачунало је са развојем догађаја и потпуно је лажно драматско претстављање те офанзиве са енглеске стране — пише један француски лист. Лист каже да је Монтгомери био присиљен да покрене офанзиву пошто има већ више од 800.000 војника на уском мостобрану, коју снагу може само да искористи ако по сваку цену исфорсира добијање терена у правцу југа.

БИСКУП СПИЛМЕН КРЕНУО НА ПУТ

Амстердам, 21 јул. (ДНБ) — Према обавештењу британске обавештајне агенције бискуп Спилмен је у четвртак авионом отпутовао из Њујорка да би посетио зараћене и неутралне земље Европе, Азије и Африке. Он ће још у току ове недеље стићи у Рим да учини уобичајену посету Светој Столици.

НЕМАЧКИ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ

Из Главног стана Вође Рајха немачка Врховна команда саопштава:

Југозападно и јужно од Кана непријатељ је продужио нападе са јачим пешадиским и тенковским снагама а да није успео да освоји знатније површине терена. Наше трупе разбиле су све нападачке групе у простору северозападно од Сен Лоа. У борбама у Нормандији 18 и 19 јула уништили смо 200 непријатељских тенкова.

Наши борбени авиони потопили су у водама западно од Бреста један непријатељски разарач, а тешко оштетили још два разарача.

Приликом подухвата акције чишћења у француском простору поново смо ликвидирали 285 терориста.

И даље се налази под осветничком ватром простор великог Лондона.

У Италији јуче било је веће борбене акције само на јадранском сектору где је непријатељ постигао мали успех у освајању терена. На осталим фронтовима на више места непријатељ је вршио локалне нападе, који су остали без успеха.

У тешким борбама на обали Лигурског Мора одликовала се јунаштвом и нарочитом издржљивошћу 16-та С. С. тенковска дивизија „Крајц Фирер С. С." под командом гаулајтера С. С. и генерала оружаних С. С. Симона.

У ђеновском заливу наше торпедњаче оштетиле су две брзе британске јединице.

На Истоку у простору Лемберга и дуж сектора горњег Буга борбе трају са несмањеном жестином. Наше дивизије пружају и надаље нарочито срчан отпор Совјетима наносећи им необично тешке губитке. У току последњих дана само једна тенковска гренадирска дивизија уништила је 101 непријатељски тенк.

Северно од Брест Литовска трупе Вермахта и оружане С. С. трупе са контранападом одбациле су большевике. Опколили смо и уништили више непријатељских нападачких чеоних колона. Непријатељ је продро у наше положаје источно од Бјалистока. Ту се воде огорчене борбе. Северозападно од Гродна контранападом одбацили смо совјетске нападачке групе.

Дуж друма Ковно—Двинск као и на сектору између Двинска и Пејпуског Језера большевици су вршили нападе потпомагане са јаким тенковским и формацијама борбених авиона. Нападе смо одбили или задржали после уништења много непријатељских тенкова.

На северном сектору нарочито се одликовала јунаштвом 255-та пешадиска дивизија из Шлеске под командом генерала Мелцера и 32 гренадирски пук под командом пуковника Вердена.

Формације борбених авиона дигле су у ваздух формације совјетских тенкова и колоне за снабдевање. Уништиле су 58 непријатељских тенкова и више од 600 возила. Непријатељ је у борбама у ваздуху изгубио 55 апарата.

Патролни бродови ратне морнарице оборили су изнад финског залива пет совјетских бомбардера.

Јаке формације немачких борбених авиона и у току прошле ноћи извршили су тешке напада на железничке станице за снабдевање Минска и Молодечно.

Североамеричке бомбардерске формације са југа и са запада напале су места у западној југозападној и средњој Немачкој. У главном настале су штете и лични губитци у Фридрихсхафену, Вецлару и Лајпцигу. Контраавионске снаге оборише су 47 непријатељских авиона, од којих је било 45 четворомоторних бомбардера.

Једна британска формација у току ноћи нападала је места у области Рајна—Вестфал. Сем тога авиони за узнемиравање бацили су бомбе на квартове за становање у Хамбургу. Током тих напада оборили смо 39 четворомоторних бомбардера.

Брзи немачки борбени авиони нападали су циљеве у југоисточној Енглеској.

Тешке борбе северозападно од Лавова

Берлин, 21 јул. (НШТ) — Генерал Жуков са убацивањем све снаге своје армије коју је покренуо према Лавову несумњиво да намерава да сломи са северне стране јужни фронт. Према Брест Литовску је снага совјетског напада попустила што се може тумачити великим губицима непријатеља. Совјети су на томе сектору фронта изгубили необично много тенкова.

Тежиште борби налази се сада у простору малог града Буска. Буск се налази северозападно од Лавова. Совјетима је успело да на појединим тачкама прошире место продора, док су на другим тачкама Немци одбацили са контранападима непријатеља. Западно од Тарнопола и Луцка немачке борбене групе отсекле су чеоне колоне совјетских тенкова које су надирале и од везе са позадином многе уништиле. Немачки борбени авиони исто тако су уништили много совјетских тенкова и јуришних топова.

Северно од Кристинанопоља једна совјетска тенковска армија прешла је преко Буга, међутим Немци су је одмах одбацили, уништивши 25 тенкова, а 43 заплениле.

Надлежни немачки војни кругови нарочито подвлаче тај немачки успех изјавивши да се налазио у опасности један јако важан сектор фронта који је сада поново обезбеђен.

На средњем сектору Источног фронта вођене су на разним местима исто тако жестоке тенковске битке и то у главном на сектору северно од Вилне, где је једна немачка тенковска формација уништила потпуне три совјетске стрељачке дивизије. Немачке формације борбених авиона извршиле су успешне нападе на совјетске резерве, које се концентришу иза средњег фронта. Само у простору Олите уништено је 200 руских тенкова.

На северном сектору фронта Совјети нису постигли новога успеха у освајању терена.

ДЕМОКРАТИ СУ ПОНОВО КАНДИДОВАЛИ РУЗВЕЛТА

Амстердам, 21 јул. — (ДНБ) Према извештају британске обавештајне службе из Чикага, конгрес америчке демократске странке поново је кандидовао за претседника Рузвелта. Ову кандидацију је Рузвелт примио.

Седница МЕП-а

Будапешта, 21 јул. (МТИ) — У четвртак, 20 јуна МЕП је одржао клупски дан коме је присуствовао велики број законодавца и народних посланика. На овом састанку претресана су опширно питања у вези са унутарњом и спољном политичком ситуацијом. О политичкој ситуацији и о актуелним питањима присутне је обавестио претседник странке витез гроф Телеки Михаљ. Он је замолио законодавце да и на даље продуже са својим радом у знаку десничарског програма, а у интересу земље.

Претседник је са великим узбуђењем обавестио присутне о покушају атентата на Вођу и Канцелара Рајха Адолфа Хитлера. Изразио је своју радост што је провиђење заштитило Вођу Европе.

Чланови странке са једнодушним одушевљењем и умирењем примили су претседников говор у коме је нагласио да је атентат на Фирера био безуспешан и да ће тако он Европу моћи да доведе до победе што је уједно и у интересу Мађарске.

ХАПШЕЊЕ УБИЦА АНРИОА

Париз, 21 јул. (НШТ) — Ухапшене су убице Филипа Анриоа чији су револверски метци 28 јуна угасили живот француског државног секретара Жозеф Дарлан пао је у руке француске милиције а двојица су убијени. Четврти је успео да побегне. Убице, као што је досадања истрага констатовала, чланови су једне терористичке банде која већ дуже времена дејствује у околини Париза, извршивши најмање 80 атентата на чланове националне странке.

Хапшење убица извршено је под драматским околностима још у суботу. Комунике о хапшењу издат је тек у среду. Милиција је савесно извршила истрагу. Први траг дали су поједини чланови терористичке банде који нису били задовољни са добивеном наградом. У банди је било организовано око 12 младића од 20 до 30 година, који су добили сваки по глави по 10.000 франака за убиство Анриоа. Шеф банде убијен је услед отпора приликом хапшења. Он је добио 10 милиона франака, а два његова помоћника сваки по 50.000 франака.

НЕПОДНОШЉИВА ТОПЛОТА НА ИСТОЧНОМ ФРОНТУ

Берлин, 21 јул. (НШТ) — На Источном фронту већ данима влада неподношљива врућина која јако отежава борбе. Велика топлота не осећа се само на средњем и јужном сектору фронта, већ и на северу, све до фронта у Карелији. Од ране зоре до касно увече сија сунце а ноћ траје само неколико часова. Услед велике топлоте у северним језерским областима се са језера подиже стално пара а топлота је често неиздржљива.

Немачки војници се боре са отвореним копоранима и кошуљама. Сваки војник има штап, пошто се на тешком терену не може друкчије кретати. На терену које је пуно речица, језера и шума у борби се примењују сасвим други начини него у средњој Русији или украјинским равницама. Овде нису могући фронтални напади али је зато више могућности за обухватне и изненађујуће покрете.

Вести

СУБОТА, 22 ЈУЛ 1944

— Недеља у Саборној цркви. Пева Хор Саборне цркве, диригент проф. Милутин Ружић. Литургија модерних композитора: Ходите, поклонимо се — Хаднађева (бас Мирко Хаднађев), Свјати Боже — Хаднађева, Алилуја и даље — Христова, За мртве — Христића бр. 1, Херувимска песма — Биничког, Оца и Сина — Биничког, Канон евхаристије — Хаднађева (сопран Нада Мушицки, алт Вера Костриченко). Достојно — Христова, Оче наш — Тајчевића, Један свјат — Тајчевића, Причасно — Чашу спасенија — Кудрика. Завршно — Добри Христова (395).

— Хору Саборне цркве потребна су два друга баса. Ко жели да ступи у чланство нека се јави диригенту данас између 17 и 19 часова у згради Црквене општине, Јокаи Мор ул. 2.

Нов градоначелник Зомбора. Службене новине саопштавају да је министар унутрашњих дела поставио градоначелника из Сентендреа Петео Јаноша за градоначелника Зомбора.

— Унапређење. Министар унутрашњих дела унапредио је за среског начелника досадашњег подначелника среза зенћанског г. д-ра Габора Дороги.

— Бриге дуванџија у Зенти. По целој Бачкој осећа се велика несташица дувана. Тако кубуре и дуванџије из Зенте. Тамошњи трафиканти су сами завели систем дуванских карата. Штампали су карте и поделили су међу својим сталним муштеријама с тим, да ће од сада издавати дуван и цигарете само на ове карте. Полиција је сазнала за ову својевољну одлуку зенћанских малопродаваца монополских артикала, па је обуставила овај систем продаје и наредила слободну продају дуванских производа. Ово се десило пре неколико дана и од тада се у Зенти, продаје дуван поново неограничено, само што нема шта да се прода...

— ПРЕМЕШТЕНА АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА. Д-р Светозар (Лабуд) Стакић од 15 о. м. преместио је своју адвокатску канцеларију из Тополе у Ујвидеку, у гроф Андраши улицу бр. 4. Д-р Стакић је позната личност у нашем граду. Он је добро познат у нашим правничким круговима и друштву, у коме је својевремено играо видну улогу. Вест да је д-р Стакић преместио своју канцеларију у Ујвидек, изазвала је код његових пријатеља и познаника из пословног света опште задовољство.

— Концерат на Палићу. Оркестар МАВ-а у Сабадки приредиће у суботу увече од 6 до 8 часова концерат у парку на Палићу.

Замрачење почиње у
21.45
а престаје у
4°45
ЧАСОВА

Поводом двадесетогодишњице једне важне реформе у Турској

Употреба латинице у овој модернизованој земљи показала је сјајне резултате

Лист „Нојес Винер Тагблат" објављује занимљив чланак свога сарадника из Анкаре, Паула Шмица о културном напретку модерне Турске. Као што чланкописац констатује, повољне последице Ататуркове реформе из 1928 године којом је дотадањи начин писања арапским словима у Турској замењен латиницом, показале су се тек доцније. Остварили су се стрепње интелектуалаца, да ће се познија поколења отуђити од старих писаних културних добара, али са друге стране ова реформа је донела толика преимућства, да је ова једина њена тамна страна постала безначајна. Стара замршена слова тешко су могли да науче чак и слушаоци универзитета, а већина речи турског књижевног језика била је делимично арапског, а делимично перзиског порекла.

После завођење нове турске азбуке и правописа невероватно се повећала љубав према писању и читању, и на тај начин култура је у Турској много напредовала. Такозване народне школе заведене су 1928. што је беспримерна чињеница у историји турске културе. На школе су тада јуришали не само омладинци, него и зрели људи из најширих народних слојева. Међу њима чак и 50-годишњи мушкарац и жене са старомодним ферецама преко лица.

За двадесет година, откако је основана модерна турска република, на тржишту књига у Турској појавило се до сада преко 20.000 књига, што је, ако се имају у виду ранији подаци, необично велики број, јер је раније књига у Турској била скупа разонода. Услед ратних последица, данас је издавање књига и у овој земљи прилично опало, што је сасвим разумљиво. Турска читалачка публика највише воли да чита романе, поглавито преведене, али данас је популарно и читање научних књига, које данас издају и приватна лица, док је такве књиге раније издавало искључиво министарство просвете.

Немачки новинар на крају пише опширније и о турској штампи. Тираж листова узима, такорећи, огромне размере. Раније укупни број примерака цариградских новина једва је достизао 50.000 док је тај број данас најмање утростручен. Најраспрострањенији и најозбиљнији су листови цариградски „Џумхирјет" (Република), који има одличне сараднике, а који читаоце обавештава о свима важнијим актуелнијим догађајима политичког, културног и привредног живота, „Ташвири Ефкијар", кога чита већином ђачка омладина, и то због политичких чланака и у Немачкој познатог турског публицисте Пејани Сафе. Цариградским листовима је озбиљан конкурент дневник „Улус", орган републиканске народне странке који излази у Анкари. Међу вечерњим листовима угледно место заузима „Апшан". Главни уредник овога листа дуго времена је био бивши турски делегат у Друштву народа, чије чланке у вези са догађајима светске политике Турци са највећим интересовањем прате. Знатан део турских новинара је уједно и члан парламента.

Овом наглом развитку на турском тржишту књига и новина бесумње је много допринела чињеница, што је пре двадесет година заведена обавезна употреба латинице, која је турској култури донела обилне плодове.

Пред судом партија карата која се завршила крвавом тучом

Стеван Радњић столарски момак из Сабадке, који је намештен у фабрици намештаја Фистер, отишао је у гостионицу Фистер 9 марта ове године и ту је срео неке своје другове с којима је, пошто су попили извесну количину пића, прешао у гостионицу Јосе Томашића.

Ту је друштво почело партију карата, која се касније завршила у крви. Радњић се картао са Бака Иштваном, Антуном Радак и другима. Пађа Јожеф гледао је једно време игру, па је и сам стављао „онако стојећки" по неколико пенга час на карте једног, час на карту другог играча. Играло се ајнпа. Одједном Пађа је зграбио испред Баке 20 пенга рекавши, да су паре његове, јер је он добио. Због тих 20 пенга изродила се свађа.

Пађа је зграбио тешку кафанску столицу и почео да бије час једног, час другог. У то је Радњић узео натраг свој нож од Радака, коме је дао на чување, јер није имао где да га држи за време картања. Радњић је сјурио нож у леђа Пађу, кога раније уопште није познавао.

На суђењу је Радњић рекао, да је видео како је и Бака ударио ножем Пађа, два или три пута. Бака је то поричао. Саслушан је на суђењу, које је одржано у четвртак пред кривичним већем, велики број сведока, и ови су потврдили наводе оптужбе.

Суд је по саслушању оптужбе и одбране донео пресуду у којој је констатовао да су Радњић и Бака крви као другови у делу покушаја намерног убиства, па је Радњића, који је већ раније кажњаван, казнио са 6 месеци робије, Баку са 4 месеца затвора, а Радака са месец дана затвора као лице, које је имало удела у извршењу дела тиме, што је пружио нож његовом власнику у часу, када је видео да се спрема свађа. Пресуда није правомоћна.

— Црвене упутнице за ципеле важе само до краја овог месеца. Градска апровизација у Сабадки саопштава, да црвене упутнице за обућу важе само до 31 јула ове године.

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАНАС
Од 21—24 јула
Немачки премијерни филм
ШИПАРИЦА
Лилиа Силви и Хенс Стиве
Најновији журнал: Други део инвазије на Западном фронту

НАГРАДЕ ЗА МАЈКЕ СА МНОГО ДЕЦЕ У УЈВИДЕКУ

Земаљски фонд за заштиту народа и породице, који је основан ради привредног јачања и повећања социјалног благостања породица са много деце, преузео је и решење таквих задатака које је досад вршио одбор мађарских мајки за народну одбрану. Као и сваке године и овог пута град Ујвидек приредиће за време недеље Светог Стевана „националну свечаност мађарских мајки", на којој ће мајке са много деце бити награђене у оквиру лепе свечаности.

Достојанственост и значај ове свечаности појачаће и чињеница да она пада истога дана када и годишњица смрти Његове Преузвишености Регентовог Заменика који је погинуо херојском смрћу. Земаљски фонд за заштиту народа и породице одредио је као награду мајкама са много деце своту од 750 пенга.

Одбор коме је поверено извођење ове свечаности одржао је јуче седницу на којој је решено да се споменута свота допуни свотом која ће бити сакупљена у оквиру друштвене акције, како би приликом ове свечаности могло добити помоћ што више мајки са много деце. Попис мајки са много деце врши градско социјално одељење.

— Не дели се ништа у гету у Сабадки. Последњих дана пронела се вест, да ће се у гету у Сабадки разделити посуђе и други предмети, које су Јевреји оставили у својим становима. Велике групе људи долазиле су због тога у улице гета, захтевајући од полицијских органа да им дају нешто. Полиција је морала да интервенише и пријавила је више особа због противљења власти. Полиција је саопштила путем штампе, да се ништа неће делити из гета где нарочита комисија записнички преузима и отпрема у централни магацин ствари, које припадају Јевејима.

ОВЧИЈУ ВУНУ СОПСТВЕНИЦИМА ДРНДАМ, ПРЕДЕМ, ОВАРИ предају вуне, Сабадка, Берчењи ул 88 (Кромпирска пијаца). 1924

— Склониште од бомбардовања као извор прихода. Војни командант Букурешта забранио је кућевласницима да траже новац за употребу склоништа од бомбардовања.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 20—23 јула

ЧЕТВОРОПРЕГ

Мађарска весела игра

Семерс Вера, Туран Ида
Хајмаши Миклош

— **ПОЗДРАВИ.** Обвезници радне чете поздрављају своје родитеље, рођаке, пријатеље и познанике, и то: Николић Обрад, Николић Ђура, Табаков Јова, Табаков Младен, Ђорић Љубомир, Тотовић Чедомир, Нешков Милош, Купурац Сима, Николић Бенимир, Офутак (Табори пошта: А. 987); Бебић Аца, Шајкашлак (Табори пошта: Д. 528); Провча Ђура (Табори пошта: З. 560); Микушћак Имре, Шинка Габор, Мохол; Атанацков Милутин, Ујвидек (Табори пошта: Д. 639); Кордоваш Никола, Мартонош; Крнајац Младен, Бачтоварош; Чипић Милан, Обече; Коларски Емил, Палона, Максић Гавра, Фелшекабол; Гајинов Сава, Турја (хонведи, Табори пошта: Х. 433); Стеван Берет, Ујвидек; Вујевић Блажа, Франчисковић Стева, Иршевић Јакоб, Бараћ Бела, Сабадка; Видић Илија, Пачер; Миросављевић Младен, Можор; Станић Велимир (Табори пошта: З. 503); Рудић Грга, Пољак Јулије, Сабадка; Пивнички Илија, Шегуљев Драгутин, Сентамаш; Цигурски Павле, Обече (Табори пошта: А. 668); Беквалац Бранко, Бабић Гавра, Драговић Милош, Путник Божа, Гавранов Рада, Вожин Сима, Лећанац Миливој, Мркшић Ђура, Гајић Неца, Кула (Табори пошта: А. 987); Белић Јеврем, Мелић Милан, Мохол; Васин Урош, Чурог (Табори пошта: Б. 512); Сапаков Јован, Сентамаш; Вујкић Стеван, Зомбор; Чакмаков Тоша, Бачтоварош; Димитров Стева, Ујвидек (хонведи, Табори пошта: Ф. 756); Дракић Богдан, Обече; Рајков Данило, Чурог (хонведи, Табори пошта: Б. 857); Кривокућин Лазар, Борош; Ратков Мирослав, Овербас (хонведи, Табори пошта: З. 961); Калић Славко, Стојанов Душан, Осиван; Шешевић Соврен, Пачер; Терзић Сава, Лутомерска Живко, Зомбор; Симовић Мирко, Варга Стеван, Овербас; Крајцар Никола, Куцура; Матић Иван, Обеће; Крајцар Гаван, Куцура (хонведи, Табори пошта: Ф. 722); Фрелеп Иштван, Белош Сава, Петереве, Боднар Јожеф (хонведи, Табори пошта: В. 106); Валемиров Милорад, Ујвидек (хонвед, Табори пошта: Л. 764).

— **Отворен је цивилни авионски саобраћај у Словачкој.** Јављају из Братиславе да је у суботу почео словачки путнички авионски саобраћај на линијама Братислава—Беч и Братислава—Еперјеш. Саобраћај на тим линијама вршиће се авионима типа „Фоке-Вулф“.

— **Слеловање шећера.** Градска апровизација у Сабадки саопштила је, да се може требовати шећер за свако дете рођено после 1 јуна 1932 године. За свако дете даваће се, осим редовног оброка, још пола киле шећера. Може да требује шећер сваки воћар, који има воће најмање на површини од најмање 300 квадратних метара. Требовање за повишени оброк шећера за децу треба предати између 25 и 31 јула у апровизацији, у надлежном квартовном одељењу, а воћари могу добити 5 килограма шећера.

ПРИВРЕДА

Кок сагис на Југоистоку

Откако је гумена биљка »Кок сагис« у Европи већма позната, пољопривредне огледне станице многих европских земаља баве се овим аграрним продуктом који има ванредно велик индустриски значај. Испоставило се да »Кок сагис« у својем лишћу и коренов ма има доиста у обилатијој мери каучука, који се може упоредити са каучуком гумених дрвета прекоморских подручја. При интензивном култивисању ове биљке, може она да донесе по хектару око 150 кг каучукова млека. Култивисање је, додуше, прилично тешко, тражи много неге и стрпљења, а треба бар две године док биљка не стекне садржину од 12% каучука, колчине која је потребна за њено експлоатисање.

Но упркос свих тешкоћа, и дуготрајног оплемењивања биљке, које је потребно да би се добила потребне количине семена за садњу, многе земље Европе, нарочито југоисточне државе, заинтересовале су се за сву биљку. Поред Немачке, Румунија се прва жвље заинтересовала за »Кок сагис«, и већ 1941 су у државним огледним лабораторијама, и на државним добрима предузети огледи са култивисањем на већим површинама. Године 1941 засађено је »Кок сагисом« 7 и по хектара, године 1942 већ 180 хектара, који су донели 27.000 килограма гуменог млека. Отада је подручје културе још даље повећано.

Ујвидечка полиција трага за препреденим хохштаплером

Узимао је предујмове за непостојеће фирме кожарских трговаца и побегао

Месна полиција је издала преко радија потерницу за Гелер Калманом, који је рођен 1886 на пустари Охат, а трговац је по занимању. Он је 10 јула стигао у Ујвидек и отсео у једном овдашњем хотелу. Сутрадан посетио је скоро све кожарске трговце у нашем граду и ставио им понуду за ниферовање гумених ђонова. Трговци су једва дочекали овакву, данас ретку, понуду. Сваки је од Гелера поручио извесну количину гумених ђонова. Трговац се издавао као путник непостојећих фирми а имао је код себе прописне поруџбенице са ознаком појединих фирми. На ове поруџбенице је примао од трговаца поруџбине, тражећи од сваког предујам. Тако му је Мождоци Шамуел дао 690, Стеван Јанковић 1691.77, Мартин Влаовић 1146 а Гулачи Андраш 660 пенга за гумене ђонове које је он преко својих фирми требао да ниферује.

После Гелеровог одласка, Мождоци је био сумњив овај случај и због тога је послао препоручено писмо фирми Киш Албер у Орошхаза, али ово писмо је враћено уз примедбу: непознат.

У међувремену Гелер Калман је из Сегеда упутио умножена писма свима својим поручиоцима из Ујвидека и саопштио им да због ратних прилика и саобраћајних тешкоћа поручену робу може тек касније да ниферује.

Тада су кожарски трговци у нашем граду већ увидели да су постали жртве опасног и препреденог хохштаплера и због тога поднели пријаву полицији Мождоци Шамуел у своме исказу навео је да се Гелер пред њим легитимисао са једном железничком претплатном картом чији је број 5288 а као адреса је наведено: Мишколц, Сент Петер Капу уца 4. Поред тога он је показао и своју одјавницу где је записао: Сегед, Вајда уца 18. Полиција је утврдила да је Гелер на купонима за поруџбине које је дао овдашњим трговцима навео као адресу, пострестанте.

Према претпоставци ујвидечке полиције вероватно је да је Гелер Калман сличне преваре вршио и у другим местима и стога она у својој потерници преко радија умољава све полиписке и жандармериске власти у земљи да у случају да пронађу овог хохштаплера, одмах ухапсе, код њега нађени новац заплене и одмах обавесте полициску капетанију у Ујвидеку.

У потерници је полиција навела и његов опис. Он је ниског раста, помало здепаст, има дебео нос, проседу косу, потсечене бркове, носи одело светле боје са сивим пругама, зелени капут од балон свиле, и шешир од крепа.

— **Украдена упутница за бензин.** Јављају из Стокхолма да су из шведског министарства ратне морнарице украли упутницу на 24.000 литара бензина и 4.000 литара нафте. Полиција је већ ухапсила с тим у вези два лица.

— **Французи штеде и за време рата.** Французи су познати по својој штедљивости. Шта више ни политички ни војни догађаји нису их у тој њиховој особини омели. То се најбоље види из статистике француских банака која каже да је између 26 и 30 априла ове године било преко 580 милиона франака вишка улога. Од 1 јануара до 30 априла тај вишак према прошлој години износио је 5,8 милијарди франака.

— **Извршена је реорганизација бугарске полиције.** Професор универзитета Станишев, како јављају из Софије, на предлог бугарског министра унутрашњих послова а по одлуци министарског савета приступио је реорганизацији полиције. Према том плану управа полиције у Софији подигнута је на степен генералне дирекције полиције и на њено чело постављен је потпуковник Куцуров.

— **УСЛЕД ЕКСПЛОЗИЈЕ У КАЛИФОРНИЈИ НАСТРАДАЛО 1000 ЉУДИ.** Према писању америчких листова у малом калифорниском пристанишном граду Чикагу где је било смештено 2000 прнаца војника, у једном арсеналу америчке морнарице дошло је до експлозије, услед које је цела варошица опустошена. Према првобитној процени том приликом платило је животом 1000 људи.

Саопштење Апровизационог звања

ИЗДАВАЊЕ МЕСА

Градско Апровизационо звање саопштава да ће се данас у Ујвидеку издавати на купон број 3 карте за месо по 15 декаграма меса и то 10 дека говеђег и 5 дека свињског.

ГРАДОНАЧЕЛНИК СЛ. КР. ГРАДА УЈВИДЕКА

Број: 35 956-1944.

Предмет: Објава о општом убојном гађању.

ОБЈАВА

На терену источно од Старог Дунава вршиће убојно гађање општим мецима м. кр. команда V жандармеријског округа дана 25, 26 и 27 јула на т. зв. привременом стрелишту поред општине Кађ.

Угрожена територија налази се у хатару општине Кађ. Дозвољен је саобраћај на каменом друму за Тисакалманфалву, Фелшекабол, Алшокабол. Забрањен је саобраћај на дунавском насипу.

Гађање почиње у 7, а завршава се у 17 часова.

Ујвидек, 19 јула 1944.

По овлашћењу градоначелника:

Д-р ТЕМЕШИ ЕРНЕ, с. р.
а. градоначелника.

ГРАДОНАЧЕЛНИК СЛ. КР. ГРАДА УЈВИДЕКА

Број: 36.507-1944

ОБЈАВА

По молби команде м. кр. Пете хонведске армије у Сегеду позивам грађанство односно лица код којих се налазе на чувању пси расе: Доберман, Вучјак, Комондол, Бервадинац, а који су претстављали јеврејско власништво да исте псе у року од 8 дана од ове објаве доведу у Градску стрводерницу.

Ујвидек, 21 јула 1944.

Вршитез д-р НАЂ МИКЛОШ, с. р.
градоначелник.

— **Ла Гвардија путује у Италију.** Према информацијама листа „Вашингтон Пост“ Рузвелт је умолио Ла Гвардију, градоначелника Њујорка да отпутује у Италију и да интервенише поводом несугласица у италијанској унутрашњој политици. Рузвелт је већ раније учинио предлог да Ла Гвардија отпутује у Италију као пуковник америчке војске и командант савезничке војне администрације у Италији. Пошто се томе противио министар рата Стимпсон, Ла Гвардија својевремено није упућен у Италију. Изгледа да ће сала ипак Ла Гвардија путовати у Рим.

— **Одржавајмо у исправном стању пољопривредне машине.** Услед ратних потреба само у ограниченим количинама израђују се разне пољопривредне машине и потребни саставни делови. Услед тога економи и машинисте треба да обрате већу пажњу приликом руковања и да их најсавесније одржавају у исправном стању. Одмах треба да оправе и најмању грешку, да не би наступили услед тога већи кварови, тако да би поједине машине постале неупотребљиве. Економи и машинисте када тако раде уштедиће много у материјалу и у саставним деловима а таквим поступком допринеће брзом обављању посла.

Наука и живот

РАЗНА ПРЕИМУЋСТВА КОСТИЈУ

Хемија се и досада већ често користила костима као сировином за производњу разних материја, важних са индустриског и техничког гледишта. Данас постоје 80 материја које се производе помоћу костију, путем врло замршеног хемиског процеса. Међу овима прво место заузима фосфор, која се претежно прави од костију. Исто тако кости у новије време играју важну улогу и код производње оних материја, које служе пољопривредним и занатским потребама. Тако например, калциум-фосфат као вештачко гнојиво игра веома важну улогу у пољопривреди, пошто је познато, да се животињске кости у две трећине састоје из калциум-фосфата. Угаљ прављен од костију има такође разноврсну примену, тако се од њега праве одлични филтери за гасове, боје, разне киселине и соли. Производе добивене од костију употребљавају данас људи за дезинфекцију, при вештачком филтрирању и дестилисању воде. Из сржи костију фабрикују се столарско туткало и желатин, који је потребан куварима за справљање пиктија и желатина.

*

ЖИВОТ ВОДЕНИХ ЛЕПТИРОВА

Ако посматрамо беле и шарене лептирове, који нечујно круже у ваздуху, тешко можемо да замислимо да постоје и такве врсте лептирова који живе само у води. Немачки научници вршили су недавно свестрана испитивања у вези са животом водених лептирова. При томе су утврдили да женке немају крила и да уопште не могу да лете, али се зато без и најмањих тешкоћа и лако крећу по води. Живот водених лептирова је веома кратак и траје свега три дана. Ови лептирови се хране искључиво воденим биљкама. За време парења они се дуже времена задржавају на површини воде, и тада се често дешава да их посећују лептирови који живе у ваздуху.

*

СКУПЉАЊЕ И УНОВЧАВАЊЕ КОСТИЈУ У НЕМАЧКОЈ

Међу стару робу која се иначе одбацује, а која се може вредносно употребити као прерађевина, спадају и кости. У Немачкој се већ од више година има ова врста отпадака и скупља, и у годинама 1934 и 1936 то скупљање дало је резултат: 70.000 тона костију. Кад је избио рат, потрошња меса смањила се, као и увоз, па је смањен и резултат сабирања костију. Да је та количина у 1940—1942 години поново порасла и то за 10 посто, има великим делом да се припише планској пропаганди. Индустрија употребљава кости као сировину за разне сврхе. Нарочиту улогу игра овде зготовљавање лепка, за чега се употребљују не само кости говеда и свиња, него и дивљачи и живине.

Пољопривредници не треба самлевене кости никад да дају ситној стоки као храну, пошто ове непомешане са минералним солима нису сварљиве. Боље је, стога, давати кости на места одређена за скупљање. У Немачкој се за сваких 50 кг костију добива комад сапуна.

СПОРТ

Ск Атила (Турја) је у утакмици за Ујвари куп победила хонведе са 3:2

Велико интересовање влада за такмичења за Ујвари куп. У овом такмичењу суделују шест клубова. Први сусрети отпочели су у Турји, где су се састали у предигри малишани из Турје и Хадикнепеа. У врло лепој и техничкој игри домаћи су победили госте са 7:0 (2:0).

За утакмицу СКЛ из Сентамаша и Хадикнепеа владао је велик интерес. Тим из Хадикнепеа је несрећно изгубио од борбених Сентамашана који су ову утакмицу решили у своју корист 6:4 (4:2).

Главни сусрет одржан је између домаће Ск Атиле и Хонведа из Сентамаша. Атила је водила са 3:0 и само је мало недостајало да Хонведи не изједначе резултат. Сви су голови постигнути у другом полувремену, јер је прво завршено без резултата. У 2 м. Рапар је постигао први гол, а два минута доцније Кривокућа је повисио на 2:0. Исти играч постигао је нешто касније и трећи гол. И поред овог стања гости до краја полувремена постижу два гола, тако да се утакмица завршила са резултатом 3:2. Судија је био одличан.

СК ОСИВАЦ—БЕРСИЛ (УЈВИДЕК) 2:0 (0:0)

Пред лепим бројем гледалаца одиграна је утакмица између горњих клубова. Берсил почиње али домаћи одбијају, Осивац наваљује и већ је пред голом гостију, али голман брани. У 29 м. домаћи дају два корнера, али голман и овога пута брани. Касније, лево крило туче на гол, али без успеха. У 43 м. лева полутка домаћих и центархалф Берсила се препиру за грубу игру и тако се завршава полувреме.

У другом полувремену оба тима се труде да постигну резултат. У 31 м. домаћима успева да постигну први гол. После тога Берсил наваљује, центар има прилику, али је лежераз. У 41 м. настаје гужва пред голом Ујвидечана, судија досуђује једанаестерац и резултат је 2:0. Берсил се и даље труди, али судија даје знак свршетка утакмице. Ујвидек се не задовољава резултатом пошто је први гол постигнут из офсајда, а други из једанаестерца, који је неправилно досуђен, али то ништа не помаже, пошто су ујвидечки фудбалери имали шансе да постигну гол. Судија д-р Кот, сем малих грешака, добро је водио ову утакмицу. Домаћи играчи су добро уиграни тим и сви су добро играли. Ујвидечани су такође били добри, а нарочито је вредно да се похвали одбрана, лево и десно крило.

СК СИЛБЕРЕК—СК СТАПАР 2:2 (2:0)

Своју трећу утакмицу одличан тим из Силберека одиграо је као реванш у Стапару. Цело прво полувреме Силберек је господарио тереном. Када је надмоћност Силберека дошла до највеће висине, судија је почео да чини грешке на штету Силберека. Голове за Силберек дали су: Гагрчин један и Зарић Радушко један. Код Силберека у првом полувремену није било слабог места, али у другом се осетила нервоза играча због грубог суђења судије. Стапар је играо добро, али је требало да изгуби са бар два гола разлике.

Моле се заинтересовани клубови ради заказивања утакмица да се обрате на адресу: Радушко Зарић, Силберек, Јене Фехерцег улица.

СКЛ (АПАТИН)—СКЛ (СИЛАЂИ) 5:1 (4:0)

Ова утакмица за куп одржана у Силађиу завршена је сигурном победом Апатинаца. СКЛ Апатин је наступио са следећим тимом: Месарош, Новотни, Вајс, Багић, Новак, Шешевић, Вереш, Базлер, Маркс, Симин и Липокатић. Домаћи су наступили с играчима: Буковац, Нађ, Финта, Касаш II, Бачић, Пап, Касаш I, Шуљоцки, Балаша, Хорват I и Хорват II.

У првом полувремену су гости знатно бољи и успевају једно за другим да дају четири гола. Међутим, у другом полувремену домаћи се знатно поправљају, и имају више од игре, али им успева да постигну само један гол из слободног ударца. Гости су у овом делу играли врло слабо. Голове су дали: Вереш (2), Маркс, Базлер и Липокатић по један, а за домаће Балаша. Од гостију задовољила је једино одбрана, али у другом полувремену цео тим је подбацио. Од домаћих истакли су се Буковац на голу, Балаша и Касаш у навали. Судија Реберић судио је са доста грешака.

ХРВАТСКИ ЛАКОАТЛЕТИЧАРИ У САБАДКИ. У недељу је у Будапешти одржано треће коло лакоатлетског првенства. Микушка је поново поставио нови бачки рекорд на 1.500 метара са временом од 4.00.4. Однели су победу као прваци и Рем и Јакаб. Има изгледа, да ће лакоатлетска гарда Хрватске, која ће гостовати у Будапешти, отпутовати на такмичење у Сабадку уколико ће меродавни спортски савез дозволити овај сусрет.

ПИНГ-ПОНГ

ГОСТОВАЊЕ ТОПОЉЕ У УЈВИДЕКУ

У суботу и недељу гостовали су играчи и играчице пинг-понга из Тополе у Ујвидеку. Гости су наступили са својим дамским и мушким тимом и одиграли су неколико пропагандних игара, а које су дале следеће резултате: Католички круг — Топоља (даме) 5:0, Католички круг — Топоља (господа) 5:1, Тереквеш — Топоља (даме) 5:3, Тереквеш — Топоља (господа) 5:0.

Последњу утакмицу гости су одиграли са овдашњим прваком КОК-ом. КОК—Топоља (даме) 3:2, КОК—Топоља (господа) 5:0.

Даме из Топоље одлично су играле, те су чак и водиле са 1:2, али је веће рутина играчица КОК-а одлучила резултатом

Касачке трке
БУДАПЕШТА, X. Керепеши ут 9
(Преко пута источне железничке станице).
22, 25 и 29 јула
са почетком у пола 3 часа

ТРАЖИ СЕ ПРОТИВНИК. СК Бођан тражи противника за више недеља код куће или на страни. Моле се заинтересовани клубови да се обрате на адресу Јовановић Момир, општински чиновник, Бођан, телефон 2.

СВАК—ТИСА ВШЕ СЕГЕД 5:2. Такмичење је одржано у Сабадки пред малим бројем гледалаца. Свакови су сигурно победили своје противнике, који су иначе првокласне снаге. Победили су Гијон, Шимоковић, Рапић, Балог, Бартош. Изгубио је Генцел.

Цео свет

ДВА ТИГРА ИЗАЗВАЛА ПАНИКУ ЗА ВРЕМЕ СНИМАЊА ФИЛМА

Шведски листови забележили су недавно ову занимљиву епизоду из тамошњег филмског живота. За време снимања једног филма у Стокхолму дошла је на ред и сцена која се одиграва на циркуској арени. Да би ово снимање било што вернije, и интересантније, оно је вршено на арени највећег циркуса шведске престонице. Уметница, која је играла главну улогу, имала је тежак задатак, јер је креирала улогу дресера тигрова. За време проба није се никакав малер десио, јер су припитомљени тигрови тачно по упутствима суделовали у овом узбудљивом филму. Али за време главног снимања, један од тигрова је изненада побеснео, скочио на глумцу и тешко је повредио својим снажним и оштрим канџама. Пошто се већ и други тигар спремао да следи овом примеру, циркуски послужитељ га је са неколико револверских метака ранио. Тешко повређена глумица је пренета у болницу, где је оперисана. У истој болници доспео је на операциони сто и рањени тигар, из чијег тела су ветеринари извадили шест метака.

*

РАСКАЛАШНА АРГЕНТИНКА ПРЕКО НОЋИ ПОСТАЛА ДОБРОТВОРКА

Сви аргентински листови опширно пишу о случају веома богате сењоре Елвире Диаз, која је у високом друшву у Буенос Ајресу играла истакнуту улогу. Била је позната по својој раскалашности и распикућству. Једног дана, међутим, она је решила да свој досадањи начин живота из основа измени, повуче се из великоварошке вреве и већи део своје имовине жртвује у добротворне сврхе. Ова дама, која је, уосталом, удовица без деце, спровела је ову своју намеру одмах у дело. Своје многе скупоцене наките продала је на јавној лицитацији и из огромне своте, коју је за то добила, основала дом за сиромашну децу. Новинарима је изјавила да ће продати и своје некретнине, да би се од тога новца могло да подигне уточиште за старије, усамљене жене.

*

ДРВО КОЈЕ ЈЕ КРОЗ ВЕКОВЕ ПРКОСИЛО ГРОМОВИМА

У атару немачког села Кронбергу, у области Мистелбаха гром је ових дана уништио прастару липу која се налазила под заштитом власти. Доба овога дрвета цени се на 800 година. Стабло ове липе је, према својој старости, прилично кратко а пречник јој износи 9 метара. Раније је у ову липу често ударао гром, али све до сада она је била само незнатно оштећена. Ако се правилно рачуна време, када је ово старо дрво засађено, онда се може закључити да је то падало у доба немачког цара Хајнриха и маркграфа Адалберта, кад су биле померене границе између Пруске и Аустрије.

Укрштене речи

БРОЈ 157.

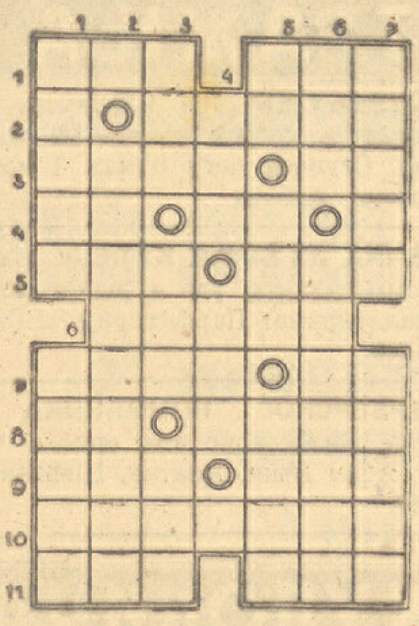

ВОДОРАВНО: 1) Папско име — група немачке народносне групе у Мађарској. 2) Вокал — пушчани прах 3) Старовековна грчка држава (кроз два поља.). 4) Лична заменица — иницијали нашег приповедача — француски члан. 5) Боја гласа — старинска мера. 6) Саонице 7) Морско пристаниште — иницијали владике Петра Петровића-Његоша у младости. 8) Пакао — филмска звезда. 9) Кајови — овамо. 10) Акваријум 11) Десет (француски) — име наш филмске звезде.

УСПРАВНО: 1) Птица селица — купатило у Дубровнику 2) Вокал — пољски маршал и политичар. 3) Један и други — билијарски прибор — без изузетка (обрнуто). 4) Лук (француски) — лична заменица у падежу) — вокал. 5) Честа скраћеница — термин — саставни део Дрине (у падежу). 6) Футбалски израз — плочице за поплочавање. 7) Стаја — храна наших широких маса.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

БРОЈ 156.

ВОДОРАВНО: 1) Сита — Апис. 2) Ар — Рим — Н(икола) У(зуновић). 3) Л — козак — м. 4) Удо — а — аса. 5) Иво — апа. 6) Атос — Рета. 7) Л(ук)ијан) М(ушицки) — ада — мл. 8) Кан — о — сав. 9) Арад — кора.

УСПРАВНО: 1) Салу — алка. 2) Ир — Дитмар 3) Т — ково — на 4) Аро — оса — д. 5) Иза — до. 6) Ама — ара — к. 7) П — капе — со. 8) Ин — Сатмар. 9) Сума — алва.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

ЦИГАРЕТЕ

Р. Урбан

Има две категорије људи: пушачи и непушачи. Раније је група „А“ гледала на групу „Б“ са хладним потцењивањем, али су се прилике измениле, јер је за непушаче дошло њихово време Њих поздрављају већ издалека Дају им првенство и праве им комплименте, како добро изгледају. Око њих се врте, као мачке око „Валигиан“-ових капљица.

— Но, Гинтер, — рече каплар Ханс своме другу, — твоје следовање цигарета ћу наравно радо да преузмем.

— Верујем, — одговори Гинтер, док му је лако подругљив осмех лебдео на уснама.

Ханс се мало тргао.

— Не тражим их бесплатно, — рече он. — Хоћеш ли за њих четврт метра саламе?

— Није лоше.

— Но, па хоћеш ли?

— Нећу!

— А флашицу коњака?

— Нећу!

Ханс шкргутну зачуђено умњацима, јер му се тако нешто још није десило са Гинтером.

— Онда, до ђавола, нека ти је и салама и коњак!

— Нећу!

— Онда добро! — узвикне бесно Ханс и окрену другу леђа.

Имало је наравно основа, што Гинтер непушач, није хтео да се „трампи“ са својим старим другом. У свему треба тражити жену — тако гласи стара пословица! Није је требало далеко тражити. Звала се Луј̀за и била је келнерица у „Павиљону“. И баш код те Луј̀зе, требало је Ханс да му смета. Морао је Ханс зато да испашта, а у исто време ће предмет Хансовог испаштања бити Луј̀зи леп поклон. Луј̀за је имала то после подне излаз и састанак са Гинтером.

Али живот се састоји из разочарања. Луј̀за је, наиме, била тачна, али се извинила да нема времена, мора одмах кући. Једна тетка из Штутгарта јој је дошла у посету. Лепо је од Луј̀зе што је дошла да се извини. Овом приликом предао јој је ипак Гинтер цигарете и она му се, нажалост, захвалила само — пољупцем кроз ваздух.

Када је Гинтер увече ушао у собу, седео је Ханс за столом јео саламу и освежавао је гутљајима коњака.

Гинтер промрља нешто, наговештавајући да жели да настави прекинуте односе, али Ханс је и даље јео и пио, као да је сам у соби.

— Тако, — рече он после свега, — а сада једна фина „Р. 6“ На то стави руку у џеп, и извуче паклу цигарета, док га је друг запањено посматрао.

— Откуда ти то!? — рече Гинтер изненађено.

— Вечерас сам добио.

— А шта си за њих дао?

— Ништа, сем неколико топлих пољубаца. Ти познајеш Луј̀зу, од ње сам их добио. Она их је пак добила од једног глупака... Ха-ха-ха... коме је испричала ха-ха-ха... да јој је дошла тетка из Штутгарта. Но, и укратко, тетка из Штутгарта — био сам ја... хаха...

Последње „ха-ха“ је тако чудно звучило, да је дежурни, који се приближавао вратима, помислио: „Ко испира грло у ово време?“ Благовремено је ушао у собу и својим ауторитетом успео да спречи разорно дејство беса, који се сручио на Ханса.

Хумор

ХУМОР СА КАТЕДРЕ

Чувени немачки природњак Ернст Хекел рекао је, једном, приликом предавања, показујући један препарат:

— Ви видите овде врло редак примерак мајмунске главе. У нашем граду има само две такве лубање, једна се чува у музеју, а другу имам ја.

Један професор историје рекао је, у предавању:

— После довршене битке на Бородину, Наполеон је сатима замишљено шетао. У једној руци држао је мач, а у другој сузе...

Директор једне гимназије у Бачкој бивао је, при предавању, кад му се учинило да неко од ученика прави жагор, да каже:

— Мир тамо! Увек се неки магарац чује кад ја говорим!

Један професор медицине рекао је ученицима:

— Да, господо моја, жалосно је то што данас свако хоће на универзитет, свако се сматра позваним да студира медицину. У моје студентско доба било је то сасвим друкчије. Онда није сваки мазгов одлазио на медицинске студије, — у мојем родном месту ја сам био једини!

Професор географије вели при крају часа:

— Данас смо, дакле, углавном обишли Европу. Атлантски Океан ћемо идућег часа прескочити па ћемо одмах прећи на Сјединјене Државе.

Против пероноспоре употребљавајте
УЛТАРІАН
Против листових уши
ТЕТОЦИД
Против гризавица
АЗОЛУ или ДОРСИН
Може се набавити Vuj ovics György
Сабадка. Хитлер трг 5-а. Телефон 6-69

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 71

Детектив Пирмас на делу

Пјер Тонвил

— Ви сте се сувише уморили, — рекао је он простодушно и срдачно. — За први излет ипак је било сувише. Сада треба честито да се одморите док се опет не осетите снажним. Можете, ако хоћете, сасвим да прекинемо једрење. — И сам боравак на води је известан опоравак.

— О, не, — одбила је она нагло, уморним гестом и присиљеним осмехом. — Наравно, опет ћемо се извести... Немојте нимало да се обазрете на мене. Осећам се сасвим добро. Мора да ми је позлило од сунца на које нисам навикла, — рече она збуњено и погледа га кроз своје тамне наочаре. Он као да је био заборавио ту сцену и трудио се да намести једра.

Она је опет преузела крму, али њена пређашње живахности је потпуно нестало. Седела је на крми, дрхћући по свом старом обичају. Примећивало се да је ништа не интересује, није обраћала пажње на посао који је обављала. Ноел је имао много муке да право вози.

Одједном је изненађен дигао главу и стиснутих очију погледао преко воде. Неки мало адепаст чамац с отвореним мотором већ раније је двапут пролетео испред њихове једрилице и скренуо Ноелову пажњу, сада је опет прошао иза њих. Оба продара била су очигледно пијана јер су се гласно дерала и необично неспретно возила. Изгледало је да ће сваког тренутка да налете на неки од многих бродића, који су били преплавили реку.

Репортер је неко време пажљиво посматрао шта раде и онда уз чудан осмех подигао на јарбол неку црвену заставицу необичног кроја. Налазили су се на сред реке. Доста далеко од залива. Ноел је притерао чамац ближе обали. Маневар је трајао неколико минута и пре него што је био сасвим изведен, опет се чула бука помахниталог мотора. Јурио је додуше још отприлике неколико стотина метара, праћен гласним псовкама осталих возача. Ноел је слутио шта ће се десити, чим је у једном од бродара познао човека који га је јутрос непрестано пратио.

— Знате ли ви пливати, госпођице Андре? — запитао је озбиљно.

Она га је погледала изненађено оклевајући са одговором. Он је постао одједном веома нестрпљив.

— Реците ми искрено, да знам шта имам да радим. Знате ли пливати?

— Знам, — рече она не разумевајући га.

— Добро?

— Врло добро.

Он задовољно климне главом и окрене се према моторном чамцу који је сада брзо долазио све ближе.

— Мораћемо се можда и против наше воље купати — рече он смешећи се. — Изгледа као да нас ти момци желе да преврну. То вам само зато кажем да будете спремни. Засада још није ништа рђаво и све се може добро свршити ако добијемо неколико минута времена.

Злобно се насмешио и погледао према мотору. Затим је опет управио своју пажњу према заливу.

— Немојте се ништа плашити и добро пазите на моје савете.

Девојка на крми седела је одједном опет снажно усправљена и кроз своје тамне наочаре је сада и она пажљиво посматрала моторни чамац, који је подизао ларму и пројурио управо крај њих. Извесно време шао је сасвим право а затим је у полукругу скренуо према обали па се опет, вијугајући, вратио натраг. Одједном као да се нешто покварило на њиховом мотору, јер мотор поче да брекеће и престаде да ради. Оба бродара су се одмах дала на посао око њега.

Ноел се није дао преварити, слутио је да је сада дошао одлучан тренутак и окренувши велико једро шапнуо је девојци да опет управи једрилицу према средини реке.

Дивна једрил̀ица је жустро јурнула под нови ветар. У истом тренутку и мотор је био поправљен и почео је бесно да ради. Изгледало је да је крмилар на моторном чамцу потпуно луд јер је изводио највеће глупости. Сви су оближњи чамци измакли што је пре било могуће, да не би настрадали. Мала једрилица са црвеном заставицом ускоро се нашла у опасном положају. Ма колико да је мењала свој правац, незграпни чамац је увек био управљен својим кљуном на њене бокове и прилазио је све ближе.

— Скочите с крме у воду кад вам дам знак, — рекао је Ноел нагло. — по могућству што даље, да се не заплетете у конопце. Ја ћу се већ за вас побринути.

Његов глас и његов поглед су показивали колико је био забринут али га је госпођица Андре умирила врло храбрим осмехом. Образи су јој били румени а ово све као да јој се толико свиђало, да јој се повратио и њен здрав хумор.

— Шта ће рећи ваша газдарица ако дођете кући без драгоцене котарице? — питала је, а Ноел се само насмејао када је видео да она у том тренутку нема никакве друге бриге.

(Наставиће се)

Данас

СУБОТА, 22 ЈУЛ.
Свемученик Панкратије. Марија Магдалена.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: ШТУКЕ
ЗРИЊИ: ЈЕДНА ЖЕНА СЕ ОСВРЋЕ
НЕМЗЕТИ: ЧЕТВОРОПРЕГ
РАКОЦИ: ШИПАРИЦА

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

ГРОСИНГЕР, Мусолини улица 30, телефон: 27—40.

ПОПОВИЋ, II Ракоци Ференц ул. 124, телефон: 33—74.

#

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођено: 1 мушко дете.

Венчани: Рожа Ференц, водоводни инсталатер и Шурањи Естер, васпитачица.

Умро: Панта Форкапић, судски служитељ у пензији, стар 61 годину.

*

— ЦЕНЕ НА ЗЕЛЕНОЈ ПИЈАЦИ. Извештај са тржишта воћа и поврћа фирме НИКОЛА РУЖИЋ, трговина јужног и домаћег воћа и поврћа на велико, стовариште Бечеј ул. 13., заступник: ДАМЈАН ЈЕГДИЋ, Достојевска улица број 10, телефон 28—96, на дан 21 јула 1944 год. — Воће: грожђе 8—10 п. кг.; брескве 1.50—2.50 п. кг.; кајсије 2.10—3.80 п. кг.; рибизле 1.50—1.80 п. кг.; вишње 1.50—4 п. кг.; огроз 1.60—1.80 п. кг.; крушке 0.60—1.60 п. кг.; малине 3—3.50 п. кг. Поврће: патлиџан 1.30—1.60 п. кг.; зелени пасуљ 50—80 ф. кг.; кромпир 50—70 ф. кг.; грашак 1—1.50 п. кг.; крупни краставци 60—80 ф. кг.; ситни краставци 1.50-1.80 п. кг.; бундеве 20—40 ф. кг.; кељ 60—80 ф. кг.; карфиол 0.70—1 п. кг.; купус 25—40 ф. комад; зелен 30—60 ф. пушла, келераба 20—30 ф. комад; бабура 30—40 ф. комад; паприка 10—12 ф. комад; салата 10—20 ф. комад. Промет средњи. Цене лабаве. Кајсије на измаку. Грожђе на помолу. За Будапешту утоварено 5 вагона. У мањим количинама товарено за Ердељ и Дунантуја.

#

Одлазак и долазак возова

ПОЛАЗАК ВОЗОВА ИЗ УЈВИДЕКА:

Према Ујвербасу—Сабадки у правцу Будапеште: брзи 0.15, особни 4.20, Арпад 15.20, особни 20.25.

Према Сабадки—Бајо—Ујдомбовару: особни 4.20, Арпад 15.20.

Према Сеплигету—Зомбору: особни 2.00, 13.25 (преко Куле), 18.04.

Према Ујвербасу—Зомбору: особни 4.20.

Према Сеплигету—Ујпаланка—Гомбошу: особни 13.25.

Према Обече—Зента—Сегеду: особни 5.05, 17.57.

Према Ујвербас—Сентамаш—Обечеју: особни 4.20, Арпад 15.20, 13.25 (преко Сеплигета).

Према Тителу: особни 6.12, 20.12.

Према Петроварадину — Београду (и Софији) брзи 5.30.

Према Београду (преко Сегеда): особни 5.05.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА У УЈВИДЕК:

Из Будапеште—Сабадке—Ујвербаса брзи 4.15, Арпад 10.55, особни 17.42, бр. 23.00.

Из Ујдомбовара—Бајо—Сабадке: Арпад 10.55; особни 17.42, брзи 23.00.

Из Зомбора-Ујвербаса: Арпад 10.55, особни 17.42.

Из Зомбора — Сеплигета: особни 7.35, 19.40.

Из Гомбоша—Ујпаланке—Сеплигета: особни 9.18.

Из Сегеда—Зенте—Обечеја: особни 9.26, 19.37.

Носачи који се добровољно сатиру под огромним теретом

Најчуднији носачи на свету живе у индиском граду Тривандруму. Према евиденцијама власти, таквих носача има тамо преко седам хиљада. Ови људи добровољно примају на своје леђа тако огроман терет, да се под њим просто скљокају на земљу. Зачуђени странци, који нису могли да разумеју ову појаву, кад су се заинтересовали, сазнали су да се ови носачи плаћају по килограму тежине коју носе. И да би што више зарадили, ови несрећници често вуку на својим леђима и терет од 150 килограма. И стога није никакво чудо што у томе граду нема носача старијег од 40 година, јер тај тежак физички посао, а при томе недовољна исхрана односи их пре времена у гроб. Власти су се недавно заинтересовале за ову чудну праксу и наредбом прописале да ни један носач не сме да прими више од 100 килограма терета на своја леђа. На то је дошло скоро до праве побуне међу овим за зарадом похлепним носачима. Вођени су дуготрајни преговори са властима, које су, најзад, на упорно наваљивање ових људи, пристале да максимална тежина терета може да износи 125 килограма.

Извештавам поштовано грађанство да сам иступио из фирме **Фајт Болдижар, парни млин д. д.** и да сам под именом

ФАЈТ СТЕВАН

отворио посебну и самосталну **радњу пољопривредних производа.**

Упозорујем познанике и пословне пријатеље да под именом фајт једино и искључиво могу ја у Ујвидеку куповати житарице.

Срдачно стојим на услузи свима. — С одличним поштовањем

ФАЈТ СТЕВАН
трговац пољопривредних производа
УЈВИДЕК, „1941 априла 13“ ул. бр. 112

†

Са болом у души извештавамо сву родбину и пријатеље да је наш добри супруг, отац, свекар и дед

Панта Форкапић

после дуге и тешке болести испустио своју племениту душу у 61 год. живота 20 јула. Сахрана милог нам покојника обавиће се данас, 22 јула у 4 сата по подне из капеле на св. Успенском гробљу.

2526 **ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА**

ПОМЕН

Са неизмерним болом у души јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима да ћемо нашем милом и никад незаборављеном сину, мужу и оцу

Милошу Јанковићу

који је после дуге и тешке болести у Берлину пренешен у Београд где је умро и сахрањен на православном гробљу, давати полугодишњи помен у суботу, 22 о. м. у 11 часова у православној цркви у Урсентивану.

ВЕЧНО ТУГУЈУ: мати: ДАМЈАНКА, супруга: ЈУЛКА, ћерка: НАДА, тетка: СОФИЈА, тетак: РАДА, брат: СЛАВКО, снаја: РУЖИЦА, деда: СЛАВУЈ, мајка: КРИСТА, браћа: РАДОСЛАВ и ИВАН, сестра: КРИСТИНА, ујак: БОРИВОЈ и сва остала родбина. 2522

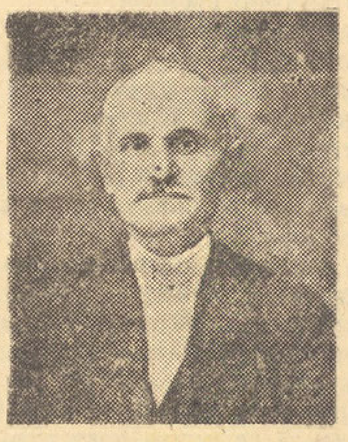

†

Извештавамо све сроднике и пријатеље да је наш мили и никад непрежаљени супруг, отац, брат, тест, свекар итд.

Александар Главшић

после дуже болести испустио своју племениту душу 17 јула о. г. у 59 години, а 19 о. м. сахрањен у православном гробљу у Опаланци.

ОЖАЛОШЋЕНИ: супруга: МИЛКА, син: МИЈА, кћери: НАДА и АЛИНКА, снаха: ИВАНА, зет: ЖАРКО, брат: СЛАВКО, снаја: ДАНА, сестра: ЗОРКА, унуци: НИКОЛА, МОМИР, БЕБА, МИТА и ЛАЗАР и остала многобројна родбина. 2520

МАЛИ ОГЛАСИ
За 10 речи 2 пенга, свака даља реч 15 ф.
Који тражe службу плаћају 50% попуста

ТРАЖЊА

ПОТРЕБУЈЕМ три млинарска помоћника са добром платом уз сталан посао. Ступити могу одмах. I моторни млин, Апатин. 2516

ДЕЧКА ИЗ БОЉЕ КУЋЕ за шегрта или практиканта, као и једног дечка-трчкала прима: Парфимерија »ЗОРА«, Ујвидек. 2530

БЕРБЕРСКОГ ПОМОЋНИКА за сталан посао који зна српски тражим. Адам Бенц, Апатин, Шерхаз ул. бр. 87. 2529

КУПОВИНА

КУПИО БИХ ЈЕДНУ ХИДРАУЛИЧНУ и једну водену пресу високог и ниског притиска, до 250 атмосфера. Никола ИВКОВ, машин-бравар, Стапар. 2509

ЛЕКСИКОН »СВЕЗНАЊЕ« потребан ми је. Ко жели продати нека се јави на адресу: Мусолини ул. 13, код »Хајнемана«. 2527

ПРОДАЈА

ПРОДАЈЕМ ЈЕДНУ КАЦУ од 2200 литара. Упитати: Кемењ Жигмонд улица 18. 2521

ПРОДАЈЕМ ДЕЧЈА ДУБОКА ШТЕПАНА КОЛИЦА, мењам за спорт или купујем спорт колица. Хорти Миклош шугарут 13/III. 2525

ХИТНО ПРОДАЈЕМ БЕРБЕРСКУ РАДЊУ због одласка из Ујвидека. Продановић Иван, 1941 априла 13 ул. бр. 51. 2524

ПРОДАЈЕ СЕ МАДРАЦ, тепих, завеса, комиш и женски веш. Хорти Миклош шугарут 7/II, врата 4. 2523

ЈЕДНА МОДЕРНА КУЋА са два стана и великим двориштем на продају. Иста се налази у Зомбору. Адреса у администрацији. 2508

ФИЈАКЕР скоро нов на продају. Упитати: Муњин Павле, Сентамаш. 2528

Каракула перзијски овнови
на продају: Видети:
МИЛОРАД РЕЉИН
Hadiknépe Szöreg
(Сириг) Пустара

ПОЗИВАЈУ СЕ ДОЛЕ НАВЕДЕНИ ИГРАЧИ УХАК-А, да у недељу, 23 о. м. после подне дођу у свлачионицу, и то: Детелин, Поповић, Шипиш, Слифка I, Слифка II, Слифка III, Лахош, Валух, Ђери, Киндерлајн, Кујић, Мацак, Молнар. Игра се пријатељска утакмица против Берсила. — Управа.

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: »Уранија« штампарски завод (власник Јован Келемен, за штампарију одговара Јосип Франк. II Ракоци Ференц ул. 50 — Рукописи се не враћају.